

højere grad efter gennemførelse af det foreliggende lovforslag med dets kraftigere understregning af partsprincippet behov for en regel, hvorefter godtgørelse for nævnte udgifter kan ydes. Reglen i lovforslagets § 29, 2. pkt., tilsigter at skabe et klart lovgrundlag for spørgsmålets afgørelse. Bestemmelsen giver kommissionerne adgang til at skønne over, hvornår og i hvilket omfang godtgørelse for disse udgifter skal ydes. Under hensyn til at der er tale om en helt ny lovregel på dette område, er reglen formuleret således, at de nærmere retningslinjer for, hvornår og i hvilken udstrækning sådanne udgifter bør godtgøres, kan udvikles i den fremtidige praksis.

Ekspropriationskommissionen og taksationskommissionen afgør spørgsmålet hver for sit område, men taksationskommissionen må naturligvis ved sin afgørelse tage hensyn til den godtgørelse, der eventuelt er ydet af ekspropriationskommissionen.

Til § 30.

Fritagelse for stempel- og tinglysningsafgifter er hjemlet i en række gældende ekspropriationslove.

Til § 31.

Af praktiske grunde er en frist for lovens ikrafttræden formålstjenlig.

Til § 32.

I *stk. 1* foreslås de lovbestemmelser, som lovforslaget afløser eller overflødigger, og nogle lovbestemmelser, som må anses forældede, ophævet.

Blandt de førstnævnte er jernbaneforordningen, og hermed ophæves også bestemmelsen i forordningens § 20, i henhold til hvilken der er hjemlet en indløsningsret til eksproprierede jernbanearealer, når vedkommende jernbanestrækning nedlægges som jernbane, medmindre arealet overtages til anvendelse som vej.

Bestemmelsen havde det særlige motiv, at man ville sikre ejerne af de til en jernbanelinje stødende grunde en adgang til at hindre, at de små (smalle) parceller, som tilsammen udgør jernbanelinjen, skulle blive afhændet til „fattigfolk“ og derved påføre de oprindelige lodsejere ulemper.

Denne begrundelse har ikke gyldighed under nutidens samfundsforhold, og reglen har i praksis ikke stor betydning allerede af den grund, at vedkommende jernbanestyrelse selv er interesseret i at afhænde parcellerne til de tilstødende grundejere, idet der ofte ikke er andre, der kan have nytte af disse arealer. Omvendt kan indløsningsretten imidlertid i påkommende tilfælde af vedkommende lodsejer anvendes i spekulationsøjemed til hindring af

en fornuftig helhedsanvendelse af de aflagte jernbanearealer, og da reglens administration samtidig er forbundet med praktiske vanskeligheder, findes reglen ikke at burde opretholdes.

Ophævelsen af indløsningsretten foreslås også at gælde for jernbanerarealer, der er eksproprieret under jernbaneforordningens gyldighedstid. I en særlig bestemmelse er foreslået fastsat det tidspunkt, fra hvilket indløsningsret til sådanne arealer ikke længere består. Som kriterium i så henseende har man fundet det rettest at anvende forordningens ordvalg således, at det tidspunkt, der i henhold til forordningens § 20 er afgørende for, om en indløsningsret kan gøres gældende, skal ligge før nærværende lovs ikrafttræden.

Man har overvejet, om en ophævelse af indløsningsretten til allerede eksproprierede jernbanearealer kunne indebære betænkeligheder ud fra det synspunkt, at der herved ville blive tale om indgreb i velerhvervede rettigheder. Dette finder man imidlertid ikke, og det skal herved fremhæves, at indløsningsrettens beståen ikke har haft nogen betydning for størrelsen af de fastsatte erstatninger ved ekspropriationernes foretagelse, at der ikke er tale om nogen aktuel, men kun om en eventuel rettighed, samt at den interessentkreds, der berøres, som følge af rettens fremtidige karakter er ganske ubestemt.

Stk. 2 bestemmer, at alle ekspropriationer, der nu foretages efter reglerne i jernbaneforordningen, skal foretages efter lovforslagets regler. Bestemmelsen virker som et supplement til bestemmelsen i § 1 om lovens anvendelsesområde. Lovforslagets regler vil således også finde anvendelse i de tilfælde, hvor der for tiden eksproprieres efter jernbaneforordningens regler for andre end staten og koncessionerede selskaber, se f.eks. vejbestyrelseslovens § 31.

Det er anført, at ekspropriationer for staten og koncessionerede selskaber i det overvejende antal tilfælde sker efter jernbaneforordningens regler. Imidlertid er der en del love, som indeholder andre regler om fremgangsmåden for gennemførelse af ekspropriationer for staten, og disse regler opretholdes indtil videre ved bestemmelsen i *stk. 3*. Det er hensigten, at disse lovbestemmelser senere skal gennemgås med henblik på en koordinering med dette lovforslags regler. Til denne gruppe henhører:

Forordning af 22. november 1799 angående den godtgørelse, som jordejere skal nyde for grunde, der afgives til lodsmærkers anlæg eller vedligeholdelse.

Lov af 15. maj 1868 om afgivelse af grus m. m. til jernbaners vedligeholdelse.